

# Psychometrie Nederlandse persoonlijkheidstest

*Versie 1.0 (c)  
Mei 2008, Dr Edwin van Thiel*



## **Over de Nederlandse persoonlijkheidstest**

Dit document geeft inzicht in de psychometrie van de Nederlandse persoonlijkheidstest. Deze door 123test gemaakte test is een speciaal voor de Nederlandse markt gemaakte operationalisatie van de Big Five persoonlijkheidstheorie.

De test meet de vijf hoofddimensies van persoonlijkheid en de 30 onderliggende schalen. De Nederlandse persoonlijkheidstest van 123test is geen vertaling of bewerking van een buitenlands instrument maar echt gemaakt in en voor Nederland. Daarmee is het een actueel instrument, dat bovendien een hoge betrouwbaarheid heeft, een hoge validiteit heeft en een representatieve en recent samengestelde normgroep gebruikt.

Informatie over betrouwbaarheid, validiteit en normering staan hieronder. Ook wordt er besproken hoe de dimensies van deze test variëren als een functie van opleidingsniveau, geslacht en leeftijd.

Dr. Edwin van Thiel, 123test B.V.

## Interne consistentie betrouwbaarheid

Tabel 1. Aantal items per schaal en totaal per dimensie. Per schaal interne consistentie betrouwbaarheid en de gemiddelde schaalbetrouwbaarheid per dimensie.

Schaal	Aantal items	Cronbach alpha
<b>Extraversie</b>		
Toegankelijk	10	0,88
Sociabel	10	0,86
Assertief en dominant	11	0,88
Energiek	8	0,81
Spanningsbehoefte	10	0,90
Opgewektheid	11	0,86
	<b>60</b>	<b>0,87</b>
<b>Emotionaliteit</b>		
Zorgelijkheid	13	0,92
Irritatie	9	0,84
Neerslachtigheid	10	0,91
Niet zelfverzekerd	12	0,89
Ongeremd	10	0,74
Kwetsbaarheid	11	0,89
	<b>65</b>	<b>0,87</b>
<b>Gewetensvolheid</b>		
Effectief	10	0,81
Ordelijkheid	9	0,84
Plichtsgetrouw	10	0,72
Prestatiegericht	9	0,78
Zelfstarter	9	0,89
Behoedzaam	9	0,80
	<b>56</b>	<b>0,81</b>
<b>Meegaandheid</b>		
Vertrouwen	10	0,82
Integer en oprecht	10	0,8
Bekommeren	10	0,75
Mild en vergevingsgezind	9	0,72
Bescheidenheid	10	0,78
Medelijden	10	0,70
	<b>59</b>	<b>0,76</b>
<b>Openheid</b>		
Fantasie	9	0,83
Kunst en natuur minnend	10	0,81
Inzicht in emoties	12	0,86
Variatiebehoefte	8	0,81
Intellect	10	0,79
Niet conservatief	11	0,75
	<b>60</b>	<b>0,81</b>
<b>Nederlandse persoonlijkheidstest</b>	<b>300</b>	<b>0,82</b>

## Factoranalyse

Een principale componenten analyse met varimax rotatie met als input de 30 schalen na schaal optimalisatie laat een zeer herkenbaar en bevredigend beeld zien. De verwachte hoofddimensies komen allemaal sterk naar voren. Op slechts één schaal na behalen alle schalen een significante factorlading van .3 of hoger op de dimensie waar ze volgens de theorie toe behoren. De gemiddelde factorlading van alle schalen op hun respectievelijke dimensies is maar liefst .614. Er zijn echter zeven schalen die een hogere primaire lading hebben op een andere dimensie. Vijf daarvan laden hoger op de dominante factor Extraversie. De dimensie Openheid 'breekt' in tweeën. Met de verlenging van de dimensie Openheid met slechts één item is ook de dimensie Openheid eenduidig. Hieronder de factorladingen voor de totale analyse.

Tabel 2. Factorstructuur

	<b>Extraver.</b>	<b>Emotion.</b>	<b>Gewetens.</b>	<b>Meegaand.</b>	<b>Openheid</b>	<b>Openheid</b>
<b>Toegankelijk</b>	<b>0,627</b>					
<b>Sociabel</b>	<b>0,631</b>					
<b>Assertief en dominant</b>	<b>0,829</b>					
<b>Energiek</b>	<b>0,729</b>					
<b>Spanningsbehoefte</b>	<b>0,640</b>					
<b>Opgewektheid</b>	<b>0,544</b>					
<b>Zorgelijkheid</b>		<b>0,853</b>				
<b>Irritatie</b>		<b>0,751</b>				
<b>Neerslachtigheid</b>		<b>0,752</b>				
<b>Niet zelfverzekerd</b>	<i>-0,606</i>	<b>0,602</b>				
<b>Ongeremd</b>		<b>0,413</b>	<i>-0,643</i>			
<b>Kwetsbaarheid</b>		<b>0,814</b>				
<b>Effectief</b>	<i>0,592</i>	<i>-0,449</i>	<b>0,335</b>			
<b>Ordelijkheid</b>			<b>0,726</b>			
<b>Plichtsgetrouw</b>			<b>0,672</b>			
<b>Prestatiegericht</b>	<i>0,649</i>		<b>0,468</b>			
<b>Zelfstarter</b>			<b>0,646</b>			
<b>Behoedzaam</b>			<b>0,675</b>			
<b>Vertrouwen</b>				<b>0,573</b>		
<b>Integer en oprecht</b>				<b>0,620</b>		
<b>Bekommeren</b>				<b>0,835</b>		
<b>Mild en vergevingsgezind</b>				<b>0,472</b>		
<b>Bescheidenheid</b>	<i>-0,668</i>			<b>0,253</b>		
<b>Medelijden</b>				<b>0,660</b>		
<b>Fantasie</b>						<b>0,742</b>
<b>Kunst en natuur minnend</b>					<b>0,534</b>	<b>0,436</b>
<b>Inzicht in emoties</b>		<i>0,488</i>		<i>0,487</i>		<b>0,300</b>
<b>Variatiebehoefte</b>	<i>0,595</i>	<i>-0,361</i>			<b>0,310</b>	
<b>Intellect</b>					<b>0,351</b>	<b>0,588</b>
<b>Niet conservatief</b>					<b>0,830</b>	
<b>Gemiddelden dimensies</b>	<b>0,667</b>	<b>0,697</b>	<b>0,587</b>	<b>0,569</b>	<b>0,551</b>	

## Normering

De huidige normering bestaat uit 577 mensen representatief gewogen naar recente CBS cijfers voor leeftijd, geslacht en opleidingsniveau vanaf MBO niveau. Maatstaf van de COTAN voor normgroepen voor gebruik in 'advies' situaties is dat de normgroep uit >200 respondenten dient te bestaan. Voor werving en selectiedoeleinden is dat >400.

Tabel 3. Normeringsgegevens

N = 577, normeringsdatum juni 2006, gewogen naar NL beroepsbevolking			
		NL beroepsbevolking (CBS)	normgroep
Geslacht	vrouw	50,50%	54,18%
	man	49,50%	45,82%
Opleiding (CBS indeling)	middelbaar onderwijs	62,60%	56,66%
	hoger onderwijs	37,40%	43,34%
Leeftijd (CBS indeling)	15-24	17,40%	22,39%
	25-44	45,50%	45,18%
	45-64	37,10%	32,43%

## **Groepsverschillen**

### **Groepsverschillen**

Er bestaan veel statistisch significante verschillen in gemiddelde schaalscores tussen mannen en vrouwen, tussen leeftijdsgroepen en ook tussen opleidingsniveaus. Deze verschillen zijn echter in absolute zin nooit groot. Doorgaans leveren zelfs de allergrootste verschillen tussen groepen slechts één stanine punt verschil op.

### **Verschillen door afnamecontext**

Hoe iemand zichzelf beschrijft, wordt beïnvloed door de context waarin de test wordt afgenomen. Mensen die zich voorbereiden op een assessment scoren bijvoorbeeld iets lager op de dimensie Emotionaliteit en iets hoger op de dimensie Gewetensvolheid. Voor de overige dimensies zijn er geen noemenswaardige verschillen. Dergelijke verschillen worden groter naarmate de context serieuzer wordt. Wanneer deze test met deze normgroep afgenomen wordt in een werving- en selectiesetting dan kan dat een vertekend beeld op leveren. Immers, iemand in een dergelijke setting kan, en zal wellicht, actief proberen om een zo positief mogelijk beeld van zichzelf te schetsen.

Hoe groot dergelijke effecten zijn is a-priori niet te zeggen. Doorgaans zijn ze wel groot genoeg om uiteindelijk een aparte normgroep voor werving- en selectiesettings te maken.

### **Interpretatie groepsverschillen**

Al de gevonden verschillen moeten in het licht worden gezien van hun samenhang. Leeftijdverschillen vallen bijvoorbeeld ook samen met generatieverschillen. En verschillen tussen opleidingsniveaus kunnen deels veroorzaakt worden door verschillen in leeftijd; immers, iemand van 16 zal nog niet op een HBO zitten laat staan een Universiteit hebben afgerond.

Samenvattend kan gesteld worden dat vooral leeftijd een factor lijkt te zijn die voor verschillen in gemiddelde schaalscores zorgt. Het dient aanbeveling om bij afname van deze test door jongeren hier aandacht aan te schenken. Maar overall zijn de gevonden verschillen tussen groepen op basis van geslacht, opleidingsniveau en leeftijd in absolute zin nooit groot. Bij afname van deze test in een werving- en selectie setting dient er rekening mee gehouden te worden dat respondenten actief kunnen proberen om een positiever beeld van zichzelf te schetsen. Dat kan de uitslag vertekenen.

## Groepsverschillen per dimensie

### Dimensie 'Extraversie'

Deze dimensie bestaat uit de schalen 'Toegankelijk', 'Sociabel', 'Assertief en dominant', 'Energiek', 'Spanningsbehoefte' en 'Opgewektheid'.

Mensen die hoog scoren op deze dimensie zijn meer gericht op zaken en mensen om hen heen dan mensen die laag scoren; zij zijn meer naar binnen gekeerd.

Mannen en vrouwen scoren gemiddeld hetzelfde op deze dimensie. Dit geldt ook voor mensen van verschillende leeftijden. Middelbaar opgeleiden lijken gemiddeld net iets lager te scoren op deze dimensie dan hoger opgeleiden maar dit verschil is nauwelijks noemenswaardig.

### Dimensie 'Emotionaliteit'

Deze dimensie bestaat uit 'Zorgelijkheid', 'Irritatie', 'Neerslachtigheid', 'Niet zelfverzekerd', 'Ongeremd' en 'Kwetsbaarheid'.

Mensen die sensitiever van aard zijn dan anderen scoren hoger op deze dimensie. Vrouwen scoren gemiddeld iets hoger dan mannen op deze dimensie als geheel. Het gemiddelde verschil op de dimensie als geheel is echter maximaal één stanine punt. Dit overall verschil is terug te zien bij vrijwel alle schalen van deze dimensie. Alleen bij de schaal 'Neerslachtigheid' is dit verschil tussen mannen en vrouwen niet noemenswaardig.

Middelbaar opgeleiden scoren iets lager dan hoger opgeleiden. Dit effect is groot genoeg om te noemen, vooral omdat dit verschil terug te vinden is op alle onderliggende schalen van deze dimensie.

Jongeren scoren hoger op 'Zorgelijkheid' dan ouderen. Naarmate mensen ouder worden scoren ze lager op 'Niet zelfverzekerd'. De score op 'Neerslachtigheid' is duidelijk leeftijdsafhankelijk. De score op 'Neerslachtigheid' neemt af naarmate mensen ouder worden.

### Dimensie 'Gewetensvolheid'

Deze dimensie bestaat uit 'Effectief', 'Ordelijkheid', 'Plichtsgetrouw', 'Prestatiegericht', 'Zelfstarter' en 'Behoedzaam'.

Deze dimensie heeft veel te maken met hoe mensen staan ten opzichte van werkzaamheden en taken. Afhankelijk van een specifieke taak of functie zijn op deze schalen juist hoge of juist lage scores gunstig.

Op deze dimensie als geheel en ook op de onderliggende schalen zijn er geen noemenswaardige verschillen tussen mannen en vrouwen.

Gemiddeld scoren middelbaar opgeleiden een heel klein beetje lager op deze dimensie.

Tussen groepen van verschillende leeftijden zijn er slechts kleine verschillen.

Naarmate mensen ouder worden scoren ze iets hoger op de meeste schalen van 'Gewetensvolheid'. Dit wordt dan hoofdzakelijk zichtbaar op 'Prestatiegerichtheid' en duidelijker op de schaal 'Zelfstarter'.

**Dimensie 'Meegaandheid'**

Deze dimensie bestaat uit de schalen 'Vertrouwen', 'Integer en oprecht', 'Bekommeren', 'Mild en vergevingsgezind', 'Bescheidenheid' en 'Medelijden'.

Vrouwen scoren doorgaans net iets hoger op deze dimensie. Dit wordt primair veroorzaakt door een iets hogere score van vrouwen op de schalen 'Integer en oprecht' en 'Medelijden'

Op 'Meegaandheid' zijn er geen verschillen als een functie van opleidingsniveau. Naarmate mensen ouder zijn scoren ze iets hoger op 'Mild en vergevingsgezind'.

**Dimensie 'Openheid'**

Deze dimensie bestaat uit de schalen 'Fantasie', 'Kunst en natuur minnend', 'Inzicht in emoties', 'Variatiebehoefte', 'Intellect' en 'Niet conservatief'.

Op deze dimensie als geheel is er geen verschil tussen mannen en vrouwen.

Vrouwen scoren wel iets hoger op 'Inzicht in emoties'.

Een klein verschil op de dimensie 'Openheid' is vooral toe te wijden aan een iets hogere score van hoogopgeleiden op de schaal 'Intellect'.

Er zijn geen noemenswaardige verschillen tussen de verschillende leeftijdsgroepen.